

69

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

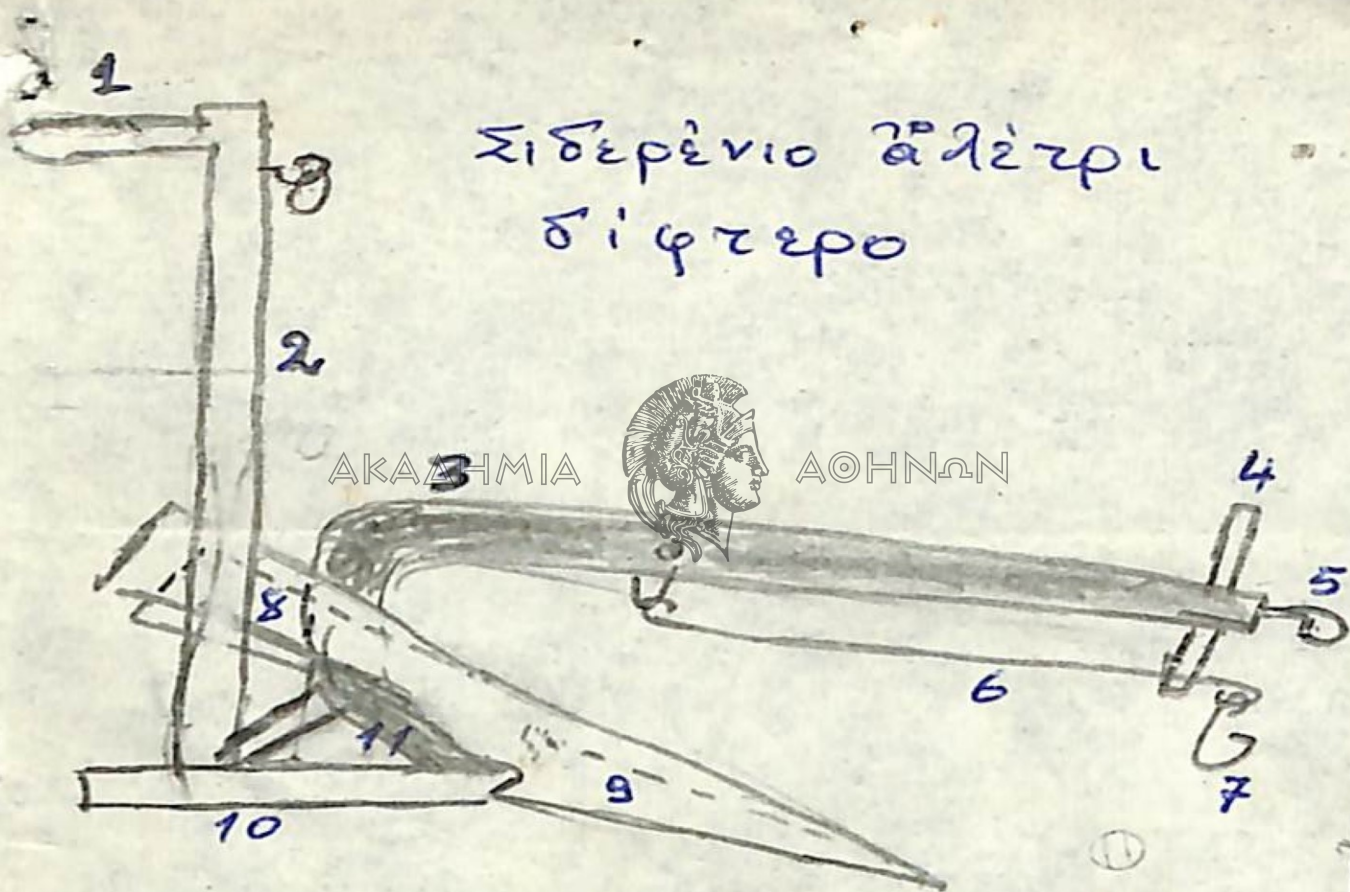
ΑΘΗΝΩΝ

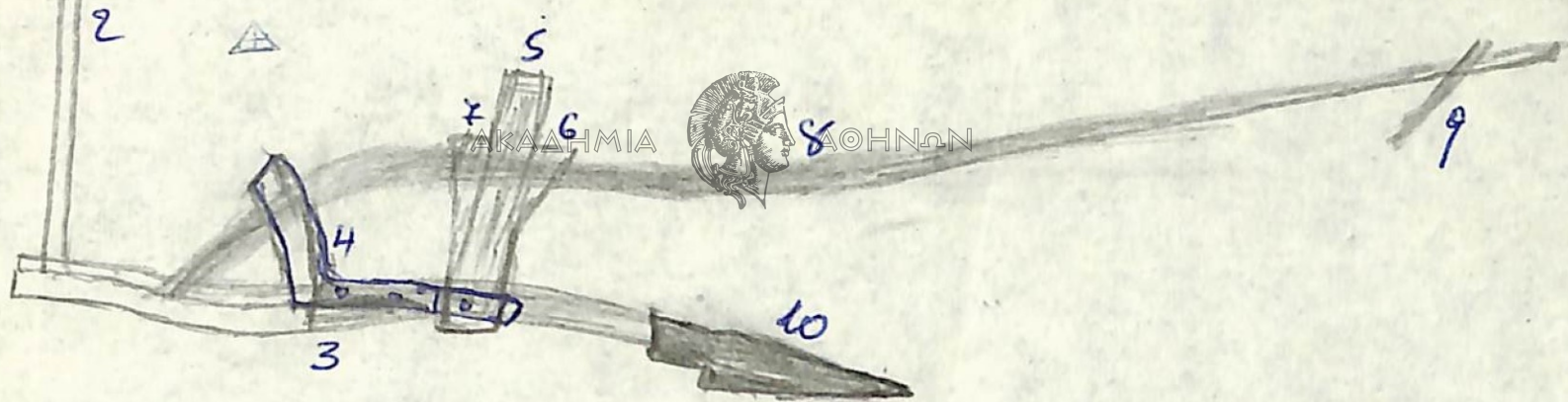
ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διευθύνων 1969 - Υπερδύτης 1970

Σιδερένιο ὄργανον
δι' ἔργο

Ευταλεια

61

Διὰ τὰ ζεύγητα δύο βοδία, κατ' ἀρχὴν τὰ δένουμε ἀπὸ τὰ κέρατα μὲ ἓνα μακρὸ χοινί 5 βργιών, καὶ ζεύγεται ζῶντες. Ἐν ευρυχωρίᾳ τοποθετοῦμε τὸν ζυγὸν ἐπὶ τῷ στήθεκι (ὥμου) τῶν βοδίων καὶ προσδένουμε τὰ ζεύγη μὲ ἓνα χοινάκι 25 ἐμῶν. Μετὰ τοποθετοῦμε τὰ ζῦρα σὺν δάμῃ τοῦ ζυγοῦ καὶ τὸς βοδίας τὸ ζῦρον ἀφίγειν καὶ προσδίδῃ σὺν μεγάλῃ καὶ ζῦρα τῶν ζῦρων σὺν σφιγῶν που εἶναι τὸ παρακτείδι τῷ ἀφίγειν καὶ ἀρχίζομεν τὰ βργιώνειν.

Τὸ σιδερένιο $\frac{2+3}{2}$ αἰσθητὸν εἶναι χρειαζομένου τῶρα
μόνο εἶναι ἓνα μουλάρι ἢ ἄλλοχο ἢ γαϊδούρι
καὶ γίνεταί ὡς ἐξῆς τὸ ζέψιμο.

Πρῶτα μπαίνει ἡ καλούρα στὸν λαιμὸ τοῦ ζώου
μετὰ μπαίνουν τὰ τραβιχτά καὶ τὸ ἐπανωκάπουλο
μαζὺ, διότι εἶναι ἐνωμένα, ἐν συνεχείᾳ ἐνώρεται
τὸ σιδερένιο τραβιχτὸ καὶ τὰ τραβιχτά μὲ γάντζο
καὶ τέλος συνδέεται τὸ αἰσθητὸν σιδερένιο
τραβιχτὸ, γάντζο μὲ κουφούρι τοῦ τραβιχτοῦ.
Ἐν συνεχείᾳ περνᾷ εἶς αἰσθητὸν, τὸ ὁποῖον ζέ-
σται ζώου, πρῶτον ἀπὸ τὸν χαλκὸ τῆς ἔχεις,
μετὰ ἀπὸ δύο χαλκάδας (κουφούρια), βελγὸν καὶ
ἀριστερόν, τοῦ ἐπανωκάπουλου καὶ ἀπὸ τῶν
χαλκάδων τῆς κουφούρας καὶ τέλος προσδέν-
εται στὸ χαλκινὰ τοῦ ζώου. Αὐτὸ τὸ αἰσθητὸν
εἶναι εἰς τὸ εἶναι τιμοριῶν.

φτιάρι καὶ φέχουν : « χίλια μουζούρια ».
24 φαδὲ μαμαίρι καὶ βγῆ ὁ καρπὸς
20.000 δριάδες (Μουζούρι = 20 δριάδες καρ-
πὸ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~καμπύλης~~) Ξεληλιά.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Αποκορώνου
Νομοῦ Χανίων.....

Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μιχαήλ
Μαυρομανωλάκης ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ξεληλιά, Αποκορώνου, Χανίων
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 1. ἔτος καὶ 3. μήνες

Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παπαδάκης, Ἐμμανουήλ... τοῦ...
Κωνσταντίνου.....
ἡλικία... 85.... γραμματικαὶ γνώσεις... Β' Δημοτικού....

..... τόπος καταγωγῆς Ξεληλιά, Απο-
κορώνου, Χανίων.....

β) Παπαδάκης, Κων/νος τοῦ Ἐμμαν... ἔτος 30 ἐν Ξεληλιά.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Πρὶν τῶν 1945 ὅλα ἐμαλιερχοῦντο. Ἐν τῶν 1945, οἱ μαλιερχοῖμοι ἀγροὶ ἐγίνοντο καὶ ὁσά βοσκὴν ποιμνίων.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ἐν τῇ 1945 κατὰ... χρονίᾳ διαβιβάζονται.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. .. Ἀπαινεῖται ἰδιόκτηται... ἐν... χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἐρισμένοι... ἐμαίρασαν... μέρες... εἰς... περιουσίας... ἐν... καὶ παῖδιά... πού... ἐπανερύνοντο... ἐρπόμενοι... δὲν ἔδιδαν καλὸν καὶ μετὰ τὸν θάνατον τῶ πατέρα ἐμοιραζόντο.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *καὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν*.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ναι*.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ὡς ἐν ὑπὸ ἡρχον αὐτοῦ ὑπάρχοντες*.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.)..... *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;*.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ;)..... *ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων*
4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου προῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς Ἀμερικὴν καὶ Αἰθιοπία*.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *εἰς Λαυρίον καὶ ἑτέρας*
ὡς... ἐργάται καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ Αἰθιοπία

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μόνον... με... τὴν... κοπρίαν... τῶν... ζώων....

- 2) Πότε ἔχινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ... 1930

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Μετὰ... τὸ... πλάσμα... τοῦ

1940-44. τὰ, εἰδικὰ ἄροτρα, Τρακτέρ, δὲ... ἐρχάζοντο, φόγω
τὰ περὶ τὸν ποταμὸν...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐχίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... εἰδικὰ ἄροτρα... τοῦ δίφτερου...

Μονόφτερο... χρησιμοποιεῖται... μόνο... στὸν... κάμπο (Κατωμίρι)

Ἡ προμήθεια... γίνεται... ἀπὸ εἰδικῶν... τῶν ἐπιδημοτῶν Ρελίμης

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χεῖρ... 4. Ρυθμιστής... 7. Γάντζος... 10. Ποδάρ... ..

2. Ὀχερ... 5. Κλειδί... 8. Φτερά... 11. Μάνα... ..

3. Ζαβάρ... 6. Ξέρτης... 9. Γυν... ..

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Μετὰ... τὸ... 1960 ...

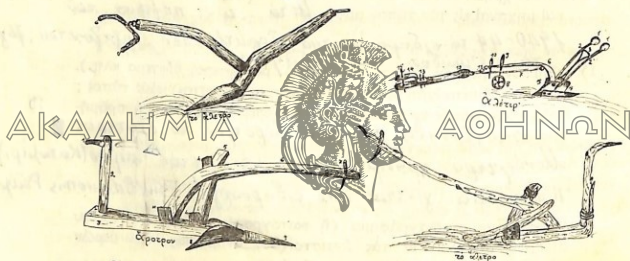
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δὲν... εἶναι... δυνατόν... καὶ ἐρχασθῇ
φόγω τοῦ ἀνωμάθου καὶ βροχῶδους τοῦ τόπου.

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Ὀχι*.....

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ... *Ἀπὸ τοῦ 1953*.....

στ. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Ἦ. ἐμαυτοὺς... οἱ γέγονε οἱ γεωργοὶ... ἐφ' ὅσον... ἔχον... ἐξοικονομῶν... ὡς... ἐδιδούως... ἐπ' αὐτῷ... ἐδωρὶς... ὁ 1ος... παροφρυσθόεν... Παπαδῆς... Ἐμμανουήλ.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

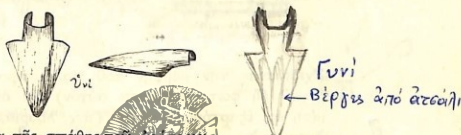
1. <i>Χέρ.</i>	6. <i>Μπροσόνι.</i>	11. <i>Κέρμας. μέ. γαζφο.</i>
2. <i>Ὀχέρ.</i>	7. <i>Πισωμόνι.</i>	12.
3. <i>Ποδάρ.</i>	8. <i>Σκαβάρ.</i>	13.
4. <i>Παρούζια(2).</i>	9. <i>Καραμφίδ.</i>	14.
5. <i>Σπάδι.</i>	10. <i>Γυνί.</i>	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Το... και... είναι... ενός... ζώου... δι' όλη... τα... χωρά-
για.....

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

ΠΡΟΣ. ΕΙΣ. ΕΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; Ἔκ. ζυγίου

- 7) Ἑργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

Σκεπώνι, σάρμα, σερβί, σμίτες. (σ.δ. σερβίτες).

μλ.ρόκ.εζ. (καρδιά).

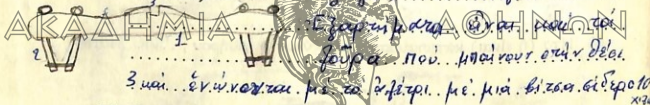

- 8) α) Διὰ τὸν ἄρτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησιμοποιοῦνται παλαιὰ, μόνον βόδια. Τώρα χρησιμοποιοῦνται κατάρια, ἀῖψα, γαῖ δούρια.
β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἐν: βόδια 2, γαῖ δούρια 1 ή 2, ἀῖψα 1, κατάρια 1

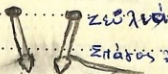
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Μέ. τὰ βόδια... ἤτο. ἀναγκαῖος, ὁ ζυγός, μέ. τὰ γαῖδα
ρια ὅχι, τοὺς βάζουρ κουζούρα μέ. ἔρρη.

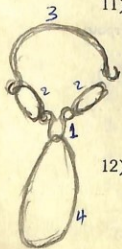
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλεις, πιζεύ-
λια κλπ.). 1. Λοῦρα 2. Ζεύλια

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πώς λέγεται εις τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εις τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εις αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργανον ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). 1. Καβρός. 4. Μεγάλη δεξιά.
2. Κουλλούρια ἢ μικρὲς δεξιές.
3. Ἀπάνω κουλλούρα.

- 12) 'Από πότε γίνεται το ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Απὸ τὸ 1955.....*

Πώς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Μέ. να-
ζούρα, καὶ τραβήχαι, ἀπὸ καὶ πορφό.....*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

Ἀπακτα... ἔχουν... ὡς... μακροτέρῳ... μὲν τὰς
ἀναγραφὰς... ἐν... διαφερούς... ὁ καμινωτός.
πρὶν... τὸν... τραβιχτῶ, ὡς... ἔχει... τροποποιήσῃ.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπἡρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας : Ὁργωνε... καὶ ὄργωνει
ὁ... αἰ... ὄργωνε...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

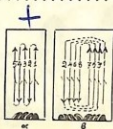
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἤ γινέταν... καὶ... γίνεται... τὸ... ὄργωμα... ὡς
τὸ... κατωτέρω... σχεδιάγραμμα α.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μέσδραδες κ.λ.π.); ἢ γίνεται καὶ γίνεται καὶ σπορὲς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; . Με' αὐ-
λακίων.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; Παλαιὰ με' ευαπάνη... ἐγινέταν... ἢ σπορὰ... εἰς... χροθιές (ἐμφερικά βοσκοτόπια)
- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. καθεύτως

ἢ ἄλλων. ὅτις πρὸς

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριάκων. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ~~Πότεναι~~ Διὰ... ~~μπιζέλια~~... ἢ. ρο-
βιδια... καὶ... διὰ... ἔνα... ἔδω... εἰζου, ~~φερόμενες~~...
ἐι.μ.κ.ή.της, ... ἐχλ.ν.ε.το... 1.3... 2... ὀργώματα (ἀνα-
χύματα) μακά... τό.χ... Θεμελιώδιστον... ἔως 15
?λακουαρίον...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

Τὸν πατριάρχη - Φεβρουάριο χιόνισαν καὶ γίνονται
23 ἀνέχματα καὶ Μάρτιο ἄφρα δύο καὶ πρὸς ὑμῶν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *ἔν-
ν.η' 2 ψς. ... ἔνα ... ἔτος.*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἐκκ... ὀργωμα... δι... ὄφα... πφ... γα... ἄφικα κριθ...

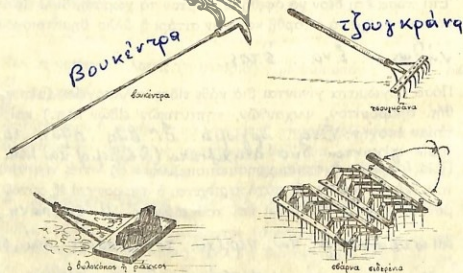
- 5) Ποια έργα λεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Η. σκαπάνη, τὸ ἐπ' αὐτῇ μανφέ, πὺν.. περιέχει.. τὸ ν.. ἐπάρει.. καὶ.. ἐπέρνεται ἀπ' αὐτοῦ.. καὶ.. τὸ.. χωματάκιον φα. πὰν περιέχει.. τὴν τροφήν τῶν χωρῶν καὶ τὸ δαμνί (ζωρπά) διὰ τὴν τροφήν τῶν ζώων.
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

των βοδιῶν καὶ ἐν ἀβυσσοῖς ἐν ὕδατι
ὡς ἐπὶ τὴν ἐκείνην.

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); *Ο... βιαφρην... με... τ η ν... γεαπα*
ἰσοπεδωνει... φηγο... το... χωραφν... ..

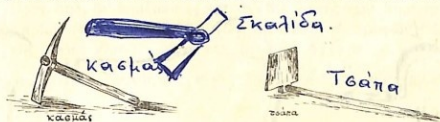
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαί. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Τὸ σκαφίμο πῶς περὶ παρθεῖν ἔχεται
 ἀρχαῖα γίνεσθαι καὶ σκαφίδα...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

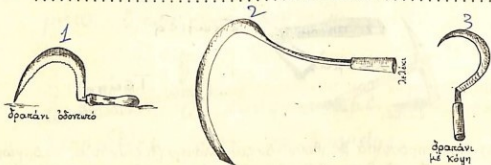

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
 Ἰκάτης... παῖ... ἐκάβα... διαρδῶκη... τὰ μὲν... κατ-
 κρημένα... καὶ... ἰσοπεδῶν καὶ... ἐκβάλλει... τὰ μέρη
 ποὺ εἶναι ἀδύνατον τὰ παρὰ τὸ ἀφῆρη.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους... τὰ ἀντικατὰ... χωράφια... παῖ... εἶναι... εἶχαν
 δένδρα... καὶ... ἡ... ἀπαρα... ἐχίνοντο... ὡς... ἀνα-
 φέρωμε... ὡς... τὴν... ἐστὶς... 9... 3... 81.....
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ... εἶς... ἐπὶ... τὸ... πφύζων
 εἰ... φ. ὀφν. τα. (ἐφαῖωνας) καὶ... εἰ... εἰς... εἰς
 πρῶμα.....
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. ... εἰ... αὐλάκια... φρτζεύοντο... ἀνα... 25... εἰμα-
 τοε... καὶ... ἐκμετᾶντο... μ.ε... κοπρὰ (κόπρον) γαίου καὶ
 ἐν συντηρί... ἰσοπεδῶντο τὸ χωμα, ἀγού προ-
 χουμένως... εἶς... ΘΕΡΙΣΜΟΣ... 3... ἀφῆρη.

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ὁ θειρισμός... γι-
νόταν... καὶ... γίνετο... μ.ε. δρεπάνι... μ.ε. δοντάκι
ὁπως... αὐριβίς... τὸ 1.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.ε. μ.ε. δρεπάνι καὶ ὀδοντωτό*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
ὁ δοντάκι

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *ἡ χειρολαβή... ἦτο... ἀπὸ... ξύλου... καὶ... ὁ σιδηροῦς... σκελετός... ξύλου... ξύλου...*

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *τὸ... ἐργατεῖον...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Μακάρι... τὰ... ρεβιθία... τὰ... μ.π.ζ.α., ἢ... φακὴ... καὶ... τὸ... ρόβ... ἐμαρτυροῦνται.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *15... ἐμαρτυροῦνται...*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Καλαμέ...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χειρὲς, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ... ἴδιοι... οἱ... θεριστὰς... λαλοῦνται... πιάσματα... σταχυωτά...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *8-10... πιάσματα... σταχυωτά... ἀπὸ τὴν... μ.π.ζ. α.χ.μαφε...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. ~~Εἰς...~~ *λέγονται... Πλασματά;*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Η. αἰμαγένηα....*

*ἀζούφυρα, π. φιν... πωρ... κινυρῶν... παιδῶν, δε-
 ρίζαν...*.....

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπτής). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;.....

Οὐδέν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

..... 20.χ.1

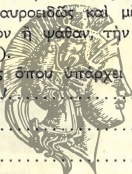
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

..... 10.χ.1

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τοῦ... ὑφ' ἡμερῶν... ἀμέσως

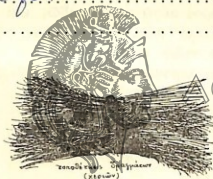
τοῦ... 20.χ.1... 20.πρωῶν, 20.εἰς τοῦ... καὶ

ἢ... 20.χ.1... (ἑρῶν) ... 20.πρωῶν... 20.εἰς τοῦ... καὶ

24ωρα

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν..
- Τὸ δέσιμον
 γίνεται... μὲ... χυμῶ... σιτῶρι, ἀφ' οὗ... ἐκδύονται καὶ
 δύνονται... εἰ... μερῶ... καὶ... εἰ... δύνονται... πέν... φτὰ
 χ.χ.ε... τὰ... δέσιμον καὶ, παίρνει... 8-10... ἀγκυλῶν,
 τὴν... εἰ... τοποθετεῖ... πᾶν... εἰ... δερματιῶν.
 καὶ... τὰ... δύνει... καὶ... εἰ... γίνεται... εἰ...
 χερσὶν... εἰ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;
- ... εἰ... χυμῶν... εἰ... 4... χερσὶν... καὶ
 ἀποτίθεται... τὰ... χερσὶν...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Ἀπὸ... βουρμα-
 ιραδία... Τὰ... φύττωμα... γίνετα... τὸν... Σεπτέμ-
 βριο... ἢ... τὸν... Ἰανουάριον...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Μόδακ... με... διαπάτην.

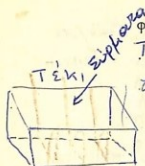

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... Ναί, με... βίκον,
 ἢ... ἀπὸ τοῦ... σπέρνεται ἀπὸ τὸν... Νοέμβριον ἕως
 τὸν... Ἰανουάριον... καὶ... κόβεται... τὸ... Ἀπρίλιον
 ἕως... τὸν... Μάιον, προτοῦ... ναί... με... βίκον.
 τὸ... βίκον... (καρπός)...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Τὸν... Ἀπρίλιον... Μαῖον... με... ~~πρὸς~~ δραπεῖα
 ἢ θραυρά ὡς εἰς τὴν σελίδα 12
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)...

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Η... Σήρακις... πρόζαν... ἐπὶ... τῶ... ἀ... φρεῦ...
 Τὸ... δέειμα... (Τέκιασμα)... με... εὐρμα... μέγα... εἰ...
 ζέκι... ἀ... π... η... εἰ... με... τὰ... πᾶδια... καὶ... δέ...
 με... τὰ... χέρια...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μετα...*
γέροντα... με... τὰ... κνήματα... (ἰω...) εἰς...
τὸ... ἀ... ἴω...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς χωρὸν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; *Λέγεται...*
ἴ. εἰ... καὶ... πρὸς... τὰ... χερσὶ... ἴω...
εἰς... χωρὸν... ἴω...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; *ἴ. π... ἴω...*
τὸ... ἀ... ἴω... καὶ... ἴω... ἴω...
ἴω... ἴω... τὰ... καρπῶ... ἀ... τὰ...
ἴω...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *ἴ. ἴω...*
ἴω... ἀ... τὰ... χωρὶ... ἴω... ἴω...
ἴω... χωρὰ... τὰ... ἴω... ἴω...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . *καθὼς*

οἰκογένεια... ἔχει... τό... ἀφ' ἑνὸς... πρὸς...

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἀπὸ... πρῶτης*

πρῶτης... καὶ... πρῶτης... λήγει...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Πετράλωνο*

Πλάκες

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)· *Ἡ... ἐπιβάλλεται... πρὸς...*

ἐνάρξεως... καὶ... ἀφ' ἑνὸς... πρῶτο... ἀφαι-

ραῦνται... καὶ... χάρτα... καὶ... ἐν... ἐκ... ἐχρεῖ-

ατα... καὶ... ἐκ... πρῶτον... με... κόπρο

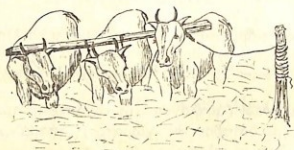
βοδιῶν (βουζοῖ) ἀραιωμένη με νερό.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... *Ὁ... χι...*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δὲν ὑπάρχει ἀφωρόεωφξ... ε' ἴφας...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος ὕψους δύο μετρῶν (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Παλαι-

ότεραν... ἐχέκετα... τοῦ ἀφώνισμα... μέ... ἴφας... θάδης...

ἀφ. θ. α... δ. αὐ. ρ. α... φ. α. φ. ρ. α... ἀναμὰ τ. α... καὶ...

δ. πα. α... ἐδ. ἐ. κ. α. α... μέ... ε. χ. ρ. α... ἀπὸ... τὸν... φ. α. μ. α...

ἀφ. α. δ. α... πο. φ. ρ. π. φ. κ. α. α... α. τ. α... μ. α. φ. α. ρ. α... μ. α. φ. α. δ. α...

μ. α. α... ἕνας... καὶ... μέ... ἕνα... ρ. α. β. δ. α... ἐ. α. φ. α. α... ἴφας...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῴου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

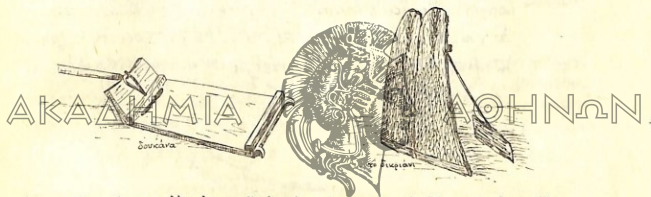
.....

.....

.....

.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἐχρησιμοποιοῦνται*

καὶ... βωλόσυρος... ἀποσχήδων... ἀπὸ... δύο... χονδρὰ... ἐν... μέ... ξύ... καὶ... τῶν... ἐπὶ... ὑπάρχουν... σιδερένια... σαραντα... φη... 1. μέ... καὶ... π... 2. 3. φέρον, μαρμαρέ... 4. μέ... τ... ξύ... 5. βωλόσυρος... προ... 6. δύο βόδια 7. ἐν ἄφρον

- δ) Ὃπο ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;.....

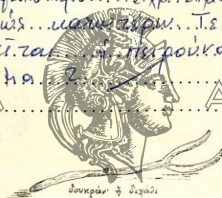
ἀρχιζ. εἰ... εἰς... 10 π. μ... καὶ διαμύπτει...
 ταν... εἰς... 4 μ. μ... ..

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Πα. φα. ὀ. τέρον... .. ἐ. χ. ρ. γ. εἰ. μο. π. οἰ. εἰ. τ. ω... τ. α... ..

δι. χ. α. ῥ. η... ὡς... μα. π. ω. τ. ῥ. ω... Τ. ε. ζ. ν. τ. αἰ. ω. ς... χ. ρ. η...
 . Γ. ι. μ. α. ρ. οἰ. εἰ. τ. α... ἡ... π. αἰ. ρ. οῦ. κ. α... ὡς... θ. ε. φ. ἰ. ς...
 25. ε. χ. ῥ. η... 2... ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

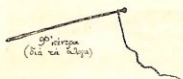
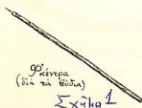

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ;..... καὶ.....

- 14) Ὃτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Α. οὔ. ρ. χ. ε... τ. α... β. ο. υ. ἐ. ν. ζ. ρ. ι... μ. ἡ. κ. α. υ. ς... 1 μ. ἔ. τ. ρ. ο...
 ὡς... ε. χ. ῥ. η... 1... μα. π. ω. τ. ῥ. ω... θ. ε. φ. ἰ. ς... 23... ..

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .. *Ἐπὶ ἐχέτω... δούλα... κα'...*
6. ἡ μ. π. α. ρ. μ. α. Ἐχέοντο 4-6 δούλα...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... *Μάλαμα...*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τὰς τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιστὰς) οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν ... *οἱ... γεωργοὶ... μετὰ τὰς τοῦ ζῶα...*

..... *οἱ... γεωργοὶ... μετὰ τὰς τοῦ ζῶα...*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *οἱ... χ...*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

.....

.....

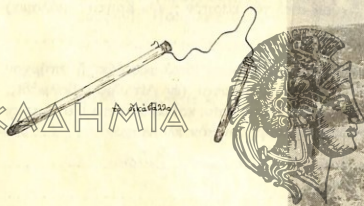
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

Κοπανοὶ στρογγυλοὶ

ξύλο κοπανινοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα μισθοῦ αὐτοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ὁχι

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....
λε. γα. α. ο. ε. φ. κ. ρ. ι. β. μ. ε. ρ. ι.
στάχες... μάλαμα... καὶ... σωρεῖται... με...
θρινάκι... ὡς... σχῆμα... 2... κομωζέρι...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

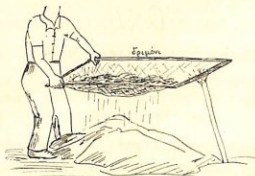
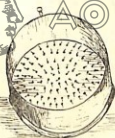
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. Τό... δ' αὖτε... α' φύνισμα... χί'νεμα... μύνο
 με... ἴωα η' χωρεῖ... βαβόεμα, τὰ... ε' ποῖα... προσεδέονται
 με... δ' φρεῖ δι... (εὐ' δι' κ'... πο' φ' φ'... τεχνικὸ... δέξιμα... εὐ' οὐ
 φαίμα... δ' ἔχεται... ζεβαβού... φρεῖ... καὶ... χί'νεμα... κω-
 ρί... κς... ε' εὐ'... εὐ' τ' αὖτε... ..

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; Μι...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρόθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Τὰ κοινὰ...*

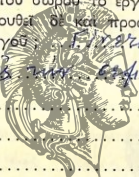
*Εὐρεῖ... μὲ... τὴν... αὐτὴν... μὴ... χυτῶνα... καὶ τὰ
αὐτὴν... τὴν... εἰ... δὲ... αὐτοῦ... οὐ... αὐτοῦ... αὐ-
τοῦ... καθαρίζεται... μὲ... βοήθεια... μὲ... ὑπὸ...
διαμέτρου... 0.01 μέτρου...*

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Εἰσάγεται... ὡς... αὐτοῦ...*

Αὐτοῦ... 26 & 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

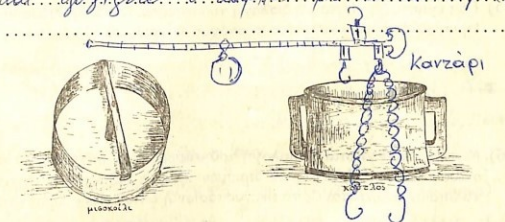
ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *ὅχι*

γ'.1) Ποῖα ὀφείλει πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ἐπρε.πέ... ν.α. και-
ταβ.φιδ.γ... δ... μουματῶν. (...). εἰς τὸν... Μουματαιζή-
και... ἐμ.χί.ζενο... δ... καρπός... μ.ε... τῶ... κανζάρι (Τυχός)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, Ἐδιδεω... ὅσα... φῶτα.

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, →

γ) τὸ γυφτιάτικο.

δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . Εἰς... τὴν... σίμην... εἰ... τὰ... κατό-
ν.ια... ἢ... πιδ.α.ρία... τὰ... ὅποια... ἐμ.επ.φ.τον.τρ..
μ.ε... μί.α... φερ.κί.κ... π.φ.α.α. (πιδ.α.ρα.φ.α.α.)....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ; ..Εἰς... ἀ.χυρῶνα... ἐπὶ.....
 ..Θ.Π.Ι.Ζη.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

..Ο.Χι.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ Ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..Τ.δ... καψιμο... τοῦ... Ἰούδα... τὸ... Πάσχα.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..Τ.ὶν... νύχτα
 ..τῆς... 1^{ης}... μετὰ... μεσσηνίου... καὶ... τὴν... ὑμέ-
 ρα... τοῦ... Πάσχα... ἐπὶ... 1.2. τοῦ... μεσσηνίου...
 ..κατὰ... τὴν... Π.Π. Ζη... ὁ.σταθι.....

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
Φουκαλάκια.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;....
Παιδιά.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; Τὰ παιδία... ~~στα~~
κρατοῦν... τὸν... τοῦ δα... (ἀμαίωμα... ἀπὸ... ξύφα, πανιά
καὶ... ἄχυρα) καὶ... χυρῖθουν... καὶ... διαμοιροῦν... τὸν

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
τοῦ δα... μαζαίνοντας... διάφορα... μαχόσιμα... αὐτοῖ,
μουφουράκια... κ.λ.π. καὶ... παροχουκ... καὶ... ξύφα,
για... τὴν... κουκκάκια... ~~δέν~~ δέν... ~~δέν~~ δέν...
τα... παλιν... τὴν... κίχτα... πύχνην... καὶ... τὴ
μὲθουν ἀπὸ... τὴν αὐτὴν των.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα... Μόνω... κροτοί... (τρα-
...ω... - βαρεφότα... κ.λ.π.).....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)
...οχι.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Μόνον... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου.....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰουδαίου (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... Ναὶ, τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου.....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Τοποθετεῖται... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

..... τοῦ... τοῦ... ὁμοίωμα... τοῦ... Ἰουδαίου... ἐπὶ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ